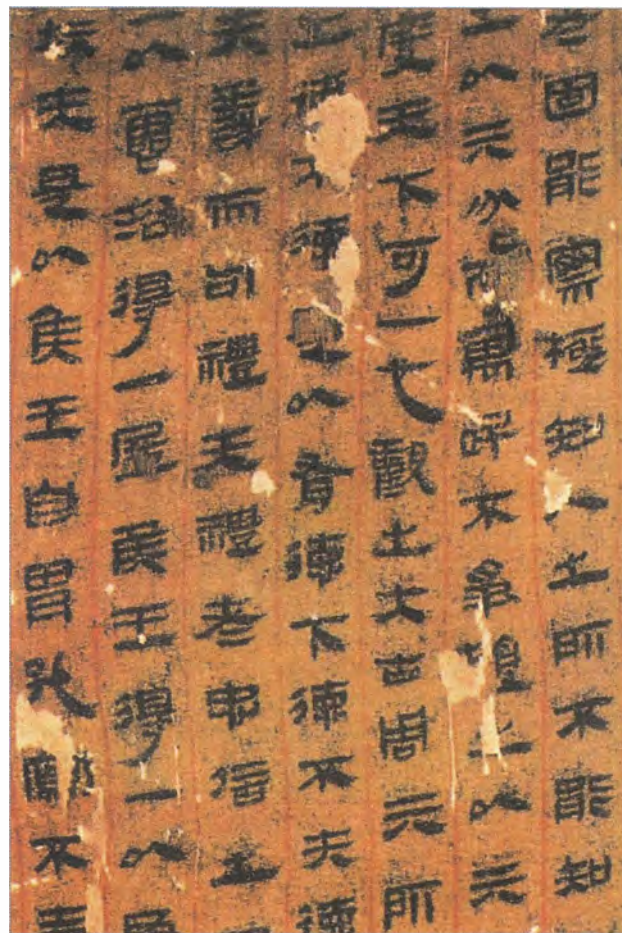

JEN CUNOVA KÓPIA TE ŤINGU

Osudy (ne)stratených zvitkov

MARINA ČARNOGURSKÁ

Vzorka Lao c'ovho diela z obdobia
dynastie Chan, podľa ktorého
Jen Cun urobil svoju kópiu

Originál dodnes existujúceho textu Lao c'ovho Tao Te ťingu ešte aj v 2. polovici 20. storočia nahrádzali len jeho tri existujúce kópie, zhotovené až v chanskom a postchanskom období (206 pred n. l. – 221 n. l.), čiže až skoro 600 rokov po jeho napísaní, a to: Jen Cunova kópia zhotovená približne medzi rokmi 53 – 24 pred n. l., Češan Kungova kópia údajne z obdobia vlády chanského cisára Wentiho (179 – 157 pred n. l.), avšak na základe viacerých indícií pravdepodobne až z 3. či 4. stor. n. l. a Wang Pihov kópia, ktorý žil v rokoch 226 – 249 n. l. Z nich dnes existujúca Jen Cunova kópia je v skutočnosti len kópiou Te (ťingu).

Keď v 80. rokoch minulého storočia čínski odborníci sprístupnili verejnosti zrekonštruované a do klasických čínskych znakov pretransformované kópie *Tao Te ťingu*, tzv. *Mawangtuejské rukopisy*, pôvodne objavené v r. 1973 v hrobke chanského šľachtica v katastri osady Mawangtuej neďaleko mesta Čchangša, v provincii Chunan, uloženého do nej v r. 168 pred n. l., s prekvapením sa zistilo, že oba rukopisy, napísané na hodváb už dávnejšie pred šľachticovým skonom v pomerne rôznom časovom vymedzení, sú však kópiami nie *Tao Te ťingu*, ale *Te*

Tao ťingu, čiže na začiatku je v nich kópia toho textu, ktorý dnes predstavujú 38. – 81. kapitoly oficiálneho textu tohto Lao c'ovho diela a až za nimi nasleduje text 1. – 37. kapitoly tohto jeho diela, dnes oficiálne známeho ako *Tao Te ťing*. Navyše Mawangtuejské rukopisy sú kópiami textu, ktorý ešte nie je rozdelený, a teda ani nie je očíslovaný číslami týchto jednotlivých kapitoliek. I napriek tomu sa však stali najstaršími dochovanými kópiami Lao c'ovho diela, čiže staršími než tie tri v úvode uvedené kópie, a teda i dôkazom toho, že toto dielo v tých časoch existo-

valo (ako to obe tieto rôzne staré kópie dokazujú) len ako *Te Tao (ťing)* a nie ako *Tao Te ťing*, a zároveň ako súvislý text, skladajúci sa len z dvoch častí nerozdelených na tých dnes známych 81 kapitoliek.

Kuotienkové rukopisy

V roku 1993 spoločný tím čínskych a amerických archeológov našiel navyše v hrobke pri osade Kuotien (Guodian), v miestach, kde sa v 4. – 3. stor. pred n. l. nachádzal cintorín hlavného mesta starovekého čínskeho štátu Čchu, úlomky